

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész óvra . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy órára . . . . . 1 . . . . .
Egyen szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzárú hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Bezárták a népkonyhát.

Tegnapelőtt délben, minden feltűnést, ünnepélyes aktust, melybe pedig manapság minden nemű jótékonyt beburkolni szeretnek, kerülve, bezárták a debreczeni jótékony nőegyletnek a város és részben a társadalom által is segélyezett népkonyháját.

A város kultur tanácsnokának beszéde után egy roskatag öreg asszony mondott szívből jövő köszönetet az istápoltak nevében a nemes szívű támogatásért. Az a 220 ember, a ki az utolsó ebéden részt vett, könnyes szemmel rebegte az öreg asszony mondókája után a maga köszönetét, s elhagyta azt a helyet, a hol 5 hónapon keresztül az emberi könyörületet, a szív legszebb megnyilatkozását élvezte.

Sokkal jelentékenyebb dolognak tartjuk a népkonyha bezárását emberi és szociális szempontból, semhogy nyomtalanul suhanjunk el felette. Nem érdemelné ezt meg első sorban Debreczen nemes szívű urhölgyeinek legszebb egylete a jótékony nőegylet, mely a népkonyha fenntartásával ez évben is tanu jelét adta áldozatkésztségének, nemes lelkesedésének!

Fájdalom — tudja azt mindenki, hogy Debreczen városa ma még nem büszkélkedhetik olyan közönséggel, mely tudatában van annak, hogy magán, hoz-

zártartozóin, szóval családján kívül mivel tartozik azoknak, kiket a sors sujtó keze annyira meglátogatott, hogy önfenntartásáról, családjának ellátásáról gondoskodni tudjon.

Pedig hány és hány ember van ilyen Debreczenben!

Fejlődik a város. A lénynyel, pompával, a haladással nő azoknak a száma, a kik kénytelenek a munkaerőben kínálózó verseny miatt vagy olcsó munka díjért dolgozva vegetálni, vagy pedig felcsapni proletárnak, szidva Istentől kezdve az emberig mindent s végezetül letérni a becsület utjáról.

A főváros, a vidék nagyvárosai szomorú példáját mutatják ez állítás igazságának. Ezer ember közül 3—4 percet kész elzúlni gyenge akarat erő miatt, ha nincs mellette, vagy nem érez közelben egy kezet, amely fel fogja az esésben.

Azok az emberbaráti intézmények, melyeket egymás után állítanak fel a fővárosban ezt a «kezet» képezik eszmeileg. Emberbarátok adományából segítik, gyámoltják azokat, a kik arra érdemesek s a kiket különben az elzúlás miatt elvesztene a tisztességes társadalom.

Ilyen nemes kéz a debreczeni jótékony nőegylet. Önzetlenül, elismerést nem várva végzi misszióját már évek óta s ki tudja hány embert mentett meg

annyi télen át a társadalomnak? Szabad-e hát Debreczen város közönségének fukarnak, szükkeblűnek lenni ez egylettel szemben? A felelet csak egy lehet, nem!

Az elmúlt tél pedig épen az ellenkezőjét bizonyította be. Aránylag kevés nemeslelkű ember küldte el filléreit a szegények számára. Kevesen támogatták a népkonyhát, — a melyet pedig áldva áld ma Debreczenben száz és száz ember!

A sajtó, büszke önérettel mondhatjuk, megtette kötelességét. Ott állott a nőegylet mellett, propagandát csinált a nemes intenczióknak s szinte provokálta az áldozatkésztséget.

Értsék meg hát e város polgárai is, a kik eddig a könyörület szavára keveset hallgattak, hogy áldozni kell. Nem sok az a mit a társadalom kíván, de hisz egy veszendő emberi lélek megmentése felér oly magasztos ténynyel, mint bármely más virtus, melylyel egyik másik ember dicsekedni szokott.

Legyen másképen a jövőben. — Hallgassunk a szív szavára, segítsük a szenvedőket és így könnyebbé tesszük annak a nemes egyesületnek munkáját, a mely a társadalomért, közelebből e város társadalmáért önzetlenül oly sokat cselekedett.

S. B.

Beatus ille...

Beatus ille, qui procul...
Egy talpnyi földön megvonul,
S ott él, mint maga szegénye,
Magának a mig napja mul.

Oh az nem árva, mostoha,
Nem üzi kényszer ostora,
Vérző vállon a keresztrel
Az utja nem a Golgota.

Nem bu, nem gond rezzenti fel:
Piros hajnal csókjára kel,
S elégültség lágy párnáin
Szabad érzet ringatja el.

Király a maga örökén, —
Nem csüggve soha más kegyén;
Csak a ki azt fel nem hányja,
Csak a jószágos Istenén.

Magot szór; s ha kalaszba gyül
Behordja, ha sarlóra dül;
Őszel gyümölcsöt szaggatja,
S langszin' italt hordóba szúr.

Poharat vígan emeli, —
Ezt a világot neveti;
Hatalom, hírt hadd fájjon
Máznak a feje, nem neki.

S ha elborul ott künn talán,
Rá védve hajol a magány,
S dalokkal elszerűti
Rózsa-virágos pamlagan.

Beatus ille. — De nekem
Oly sorsot nem ad Istenem,
Oh én ezt a boldogságot
Már soha meg nem izletem.

Igmándi Miklós.

Hordárok apátja.

— A «Debreczen» tárczája. —

Az olasznak kiirthatlan a hajlandósága csufolódásra. Eleven lelke, idegenekkel való folytonos érintkezése, raffériája, szelleme, szarkazmus emlékeztet a régi nagy római szatirikusokra, a kiknek tradíciója még ezidő szerint is főnáll Rómában. A világszerte ismert Pasquino-szobor melől nap-nap mellett kerülnek elő szellemes mondások, gunyos megjegyzések, találó anekdoták, melyek mindig napi eseményekre vonatkoznak. A föltaláló ismeretlen marad, századokon át a szobor nevével Pasquinonak hívták. Ha jó katolikus, szarkasztikus megjegyzéseivel nem kiméli a pápát és a Vatikánt; ha derék olasz hazafi, nem kegyelmez királynak és kormányának. V. Sixtus pápát pl. 1587-ben annyira bosszantotta a néphumor, hogy egész rendőrségét

mozgósította Pasquino ellen; annyira nem tudott nyomára jutni, a mint nálunk volna lehetetlen megállítani a Jókai anekdoták első kompozitorát.

Legutóbb készült el Rómában az új igazságügyi palota. Homlokzatán két allegorikus nő alak látható: a jog és igazság szobra. Két római köznépbeli ember áll az épület előtt.

— Hogyan jutottak azok a szegény kisasszonyok olyan magasra, hisz megfáznak vékonyka ruhájukban? szólal meg az egyik.

— Mert azok a szinyórák nem találtak helyet benn a palotában — felelt a másik.

Az olasz néphumor azonban sohasem fírvól vagy erkölcsstelen. Mint mondani szokás, fején találja a szöveget. A benne megnyilatkozó guny nem bánt vallást, álmot társadalmat, vagyont, csak emberi visszaéléseket üldöz kérihetetlenül.

De még az ilyen természetű guny sincs abban: hogy például hordárok apátja cím alatt egy furcsa méltóságot tudott alapítani. Az már összefügg az olasz nép élek jellemvonásával, hogy szereti a pompát, a fényt s nyilvános fölvonulásokat, a köz- és magánélet ünnepies megnyilatkozásainak káprázató fényét. E részben az olasz ugyanis utódja az antik rómaiaknak s hozzájárulván a katholicizmus, mely úgy szólván vesztült, azokat a megnyilatkozásokat az elmúlt századok folyamában szerette a katolikus szertartás-

Debreczen, márczius 28.

Felozlatott népgyűlés. Tegnapelőtt este a VII. ker. szocialisták népgyűlést hívtak egybe a diófa és Weselényi utca sarkán levő vendéglő helyiségbe. A népgyűlésen akarták a husvétkor tartandó szocialdemokrata kongresszus két küldöttét megválasztani. A népgyűlést a szocialdemokrata pártban levő ellenzéki munkások hívták egybe, a kik a jelenlegi pártvezetőség működésével nincsenek megelégedve.

Különösen pedig az általános munkás betegs. penztár hivatalnokainak a pártban való működése ellen van kifogásuk. A népgyűlésre mintegy 7-800 munkás jött össze, de a pártvezetőség hívei is nagy számmal voltak jelen.

Schiff Gyula az egybehívók nevében Ugri Baniót ajánlta elnöknek, a pártvezetőségek pedig Peicéder Agostont, Mikor szavazásra került a dolog, az ellentétek mindkét részről annyira kielesedtek, hogy veszélyessé vált a helyzet, a minék folytan Sajo Sándor r. kapitány azt a kijelentést tette, hogy miután az elnökválasztás sem nyújt biztosítékot arra, hogy a gyűlésen rendben lehessen tárgyalni, feloszlatta a gyűlést, a mire folytonos zajongás közben oszlottak szét.

Ügyvédi kamarai mozgalmak. Eperjesen április 8-án az ügyvédi kamarai intézmény negyedszázados fennállása, valamint Kubinyi Aurél kamarai elnök és dr. Popper Adolf kamarai ügyész 25 éves működésének évfordulója alkalmából az eperjesi ügyvédi kamara diszgyűlést tart, a melyre Eperjes hatóságait, egyesületeit meghívták.

Az ünnepen Kovalicky Mihály elnökhelyettes megnyitó beszédet tart, dr. Stebló J. kam. titkár s jog. k. magántanár ünnepi beszédet tart s az elnök zárószava fejezi be az ünnepélyt, amely után diszlakoma lesz.

A képviselőház ülése.

A gőzerő gyorsaságával versenyt haladt a képviselőház az utóbbi napokban, hogy a költségvetést ledarálhassa. A közoktatási törvények már kitűntek; de méginkább tegnapelőtt a honvédelmi, tegnap pedig a pénzügyminiszeri tárca költségvetése tárgyalásánál, . . . azt alig egy óra, ezt pedig alig egy ülés folyamán kezdték és be is végezték, amelylyel aztán a kormányhatalom főfontosságú pontja egy évre be van fejezve.

Ből vett formákkal gazdagítani, változtatossá tenni.

1771-ben Milánó nagy ünnepségekre készült. Maria Terezia királynő fia, Ferdinánd kir. herceget kormányzóvá s főkapitánynak küldte Lombardiába, előbb azonban megakarta házastani, keresvén számára uralkodók között is elsőrangú partit. Esztei Maria Beatrix, a modenai herceg leánya lett a menyasszony. A ki tudja, hogy Ferenc Ferdinánd kir. hercegnek, a mostani trónörökösnek mennyi a vagyona — mondják, hogy meghaladja a 100 milliót — a melyet a modenai hercegtől örökölt, a megbecsülhetetlen műkincseket nem is számítva, azt elgondolhatja, hogy Maria Beatrix herceg kisasszony mennyi hozományt kapott.

A menyegzőn jelen volt após és anyós: a modenai herceg és neje, a pármái infáns-herceg. Ez alkalomra meggyitották a híres Scala-színházat. Operaszöveget nem kisebb dramairól írt, mint Metastazie, a zenét hozza a nagy Pergolese szerezte; egy másik operát is adtak, ennek szövegét Parini, a nagy olasz költő írta zenével az akkor még nagyon ifj. Mozart írta el.

A nevezetes lakodalmat Milánó is emlékeztetése tette s hódolata jeléül százezer aranyat ajánlott föl a hercegi párnak, a mely ezentul a lombárd fővárosban szándékozott tartózkodni. Ennek pedig az lett a vége, mint Vignola, velencei követ előre megjósolta, hogy a lombárd arisztokrácia,

Az ülést tegnap — márcz. 27. — Percezel D. nyitotta meg. A szokott előzmény jkv. hitelesítése után bemutatta Komjathy B. kérvényét, melyben egészségi okból egy havi szabadságot kér s a Ház ezt megadván áttért a napirendre kitűzött pénzügyminiszeri tárca költségvetésének tárgyalására, melynek során

Lévay Lajos mint első felszólaló a takarékpénztárak tartalék-tőkéinek magyar érték papirokban való elhelyezését kívánja.

Kossuth Ferencz helyeselte Lévay felfogását. A pénzügyi költségvetés ellen erősebben azt a kifogást hangoztatta, hogy az nem realis, a mit az is mutat, hogy folyton rejtett födözetekről kell gondoskodni és minduntalan nagymértékű meglepetéseknek vagyunk kitéve úgy a kiadásoknál, mint a bevételeknél. A pénzügyminiszer valósággal dicsekszik azzal, hogy mennyire szokott csalódni a bevételeknél. (Derűtség.) Mindezt helyeselni nem lehet, A budgetjog megsértését jelenti az óriás födözetek elrejtése. Ezután számszerűen feltűnteti az előirányzott és a tényleg előállott bevételek közti különbséget, a mely százmillió koronára is fölment. Az ideai költségvetést miképpen lehetesen realisnak nevezni, a mikor az megfelelt a kisebb kvótának s megfelel a nagyobb kvótának, a nagyobb tisztí fizetéseknek és a nagyobbodott közösgyi költségeknek? A miniszter ugy jart el, hogy a nagyobb kvóta melletti költségvetés bevételi tételéhez néhány nullát írt, annyit, a mennyi pénzben kifejezve eléri a kiadások nagyobbodásának összegét. Ebből természetesen az következik, hogy még szigorubbán működik majd az adószóf — A bécsi karmester dirigál s a magyar pénzügyminiszter fokozottabb buzgósággal veri a szomorú nótát az adózó nép hátán. Angliában azt az adonemet, a mely az előirányzottnál többet hoz be, leszállítják: nálunk inkább srófolják. Hova jutunk a kiadások folytonos emelkedése által? Erre az évre ötvennégy millió koronával emelkedett a kiadásunk. — Vajjon az 1900. évben az 1889 évhez képest öt százalékkal emelkedett-e a nemzeti vagyon? És vajon hihető-e valaki, hogy az utóbbi tíz év alatt negyven százalékkal emelkedett a közvagyon? Nem hiheti senki. De azt látjuk, hogy 40 százalékkal szaporodott a nép anyagi elnyomásának ereje és nyomorusága, különösen a fogyasztási adók által. Harmincz év előtt fejenként 82 krajczár volt a fogyasztási adó, ma 9 és fél korona. Kérdi: főlemeték-e Ausztriában a szeszadót annyira, mint nálunk történt? Me t ha nem,

amugy is ellévén adósodva, a tönk szélére jut Bonaparte első olaszországi hadjárata azután teljesen koldusbotra juttatta azt a forrázu világot!

Az ifju pár nyaralóhelyeül fölépítettek a gyönyörű monzat kastélyt, a mely most az olasz királyé. Közben bécsi udvari dámák Maria Beatrix kelegyét mutrálták fölül, fehérműket, ruhákat, ékszereket s elszörnyűködve tapasztalták, hogy az ékszerek közül mennyi a régi fázón. Évszázados ékszerek voltak ezek, értékük megfizethetetlen, még Borgia Lukrecia ékesítette magát velők, ha ugyan volt szépségének szüksége ékszerekre. Tudvalevőleg ferrarai hercegné volt. (VI. Sándor pápának ez a világ szép leánya.) a modenai Habsburgok pedig örökölték a ferrarai hercegek minden kincsét, a melyek most mint emittették Ferenc Ferdinánd kir. herceg tulajdonát képezik.

A bécsi udvari dámák elszörnyűködtek a régi lazónokon, a milyeneket nem tűrt a rokokó. Eirmjan grófoak, a milánói kormány elnökének személyesen kellett az ékszereket Bécsbe vinnie, hogy az ottani aranyművesek ne hagyjanak bennök követ követön; pedig Benvenuto Cellini-nek, a világ első aranyművességének rameket voltak köztök, a ki a bécsi udvari ötvöst talán legutolsó inasának sem fogadta volna fel.

Mi köze azonban mindezekhez a hordárok apátjának?

Milánó minden egyesülete kitett akkor

ebből az fog következni, hogy Ausztriából idecsempészik a szeszt. Rámutat a községek óriási pótdadjára, a földbirtoknak rettenetes megadóztatására,

Ha jutott pénz a katonatisztek fizetésének emelésére, miért nem jutott a tisztviselők jobb díjazására? Igyekeztek már a pénzügyminiszter halárt szabni a kiadások, a költségek folytonos növesztésének. Ez, ugylát-szik, nem történhetik meg addig, a mig Ausztriához anyagilag egészen hozzá vagyunk kapcsolva. Leszállítani a földadót és behozni a progressziv adózt. Nem fogadta el a költségvetést. (Éljenzés a szélsobaloldalon).

Szmialovszky Valér kivált a felvidéki viszonyokra való tekintébből az ipar fejlesztését sürgette. Különbén dicséri a költségvetés realitását s e tekintébből kellemes csalódásban ringatja magát s mint ilyen a költségvetést elfogadta.

Horánszky N., a mint illik is egy a kormányval fusionált nemzeti pártihoz, most szintén polemizál Kossuth ellen, akinek pártjával együtt munkálkodtak a volt Bánffy kormány megbuktatásán s védelmezte a költségvetés realitását; de a minden párton elismert szükségességet, a tisztviselők fizetés-emelését is sürgeti s ezt az ország erkölcsi kötelességének mondja.

Az ő beszéde után már az elnök berekesztette az általános vitát, mire a pénzügyminiszter szólalt fel és gyöngékedésre való hivatkozással, elnevezést kérve, röviden reflektált az egyes beszédekre.

Kijelentette, hogy 10 év óta Magyarországon a magyar értékpapírok elhelyezésének aránya majdnem megháromszorozódott; védekezett a költségvetés irrealis összeállításának vádjá ellen és azt hangoztatta, hogy mindig a legszigorubb takarékoságot tartja szem előtt, de a balaszthatlan kiadások elől el nem zárkozhatik.

Röviden a szeszkontingens kérdéséről is szólt, mondván, hogy a kormány nem támogathatja azt az irányzatot, mely az ipari szeszgyárak eltörlését óhajtja, hanem egyenlő mértékben fogja ugy a mezőgazdasági, mint ipari szeszgyárak érdekeit szem előtt tartani.

A tisztviselők fizetés felemelését ő is fontosnak tartja, csakhogy az évenként körülbelül 30-35 millió korona többlekiadást igényel, mely összeg előteremtése lehetetlen. Ezért a rendszer egyszerűsítésével és más helyen eszközöndő megtakarításokkal kell az állapotokon segíteni. Erre is fog törekedni. Végül az ellen védekezett, hogy nagyon dolgoztatta az adó-

magáért s alárcal, vagy a nélkül vett részt az ünnepies fölvonulásban, mikor az új kormányzó, a kir herceg bevonult a városba s lakodalmát tartotta. A hordárok ilyen alkalomkor a nézők közt szerepelnek s valják legkedvesebb megbízásukat az elpusztíthatatlan szerelem nevében. 1771-ben maguk is felvoultak még pedig apájukkal az élőköntraésztesen rengeteg kibőjtöltek, sőt nem a milánóiak között, lévén ok papi szokások ártatlan utazásában, eppen oly mulatságosak, mint a budapesti veteránok katonai kivonulásukkal.

A Lágó Mádzsóré fölött lévő falvak lakóinak egyetlen vágya, megtelepedni Milánóban. Ösödök óta vándorolnak a lombárd fővárosba, a hol feltékeny szolidaritásukkal a hordár-mesterséget üzük legalább is Barbarossa Frigyes óta. Minden fajtáju s nemzetü kormányt vagy zsarnokot kibőjtöltek, sőt nem egy, privilegiumokban is részesítette őket jó kedveben. Végre 1560-ban egyesületet alapítottak, de nem olyan modern szintelen egyesületet a milyen a budapesti.

Jellemzőleg Bachust tették meg védőjöknek, s a thirzus volt a jelvényük, egymás között koménak nevezték magukat, s az egyesület kebelében mindegyiknek külön álneve volt. Tisztviselőnek nekik nem volt elég elnök-titkár, pénztáros stb., hanem a hordárok kebelén kívül fogadtak maguknak kanczellárt s állandó hivatalos pótdát is, a mellett hogy volt orvosuk és jogtanácsosuk. A választmány

prést. Ha ez így volna, nem kérne Magyarországon majdnem minden község adóhivatalát, a melyért való-ágos versengés folyik. A szélső jobb megjelenezte a minisztert, aztán minden vita nélkül lemorzsolgatták a részleteket és egy órákor már le is tárgyalták az egész költségvetést.

Az ülés végén a pénzügyminiszter beteszte a felhatalmazási törvényt, amit kiadtak a p. ü. bizottságnak.

Miután az elnök a legközelebbi ülést Csütörtökre tűzte ki s ennek napirendjét megállapították, az ülést fel két ókor bezarta.

Eötvös Károly reverszálisa.

A függetlenségi párt két frakciója vezérferfiainak erkölcsi reputációjára nagyon ráeresztették a rudat s fájdalom, a két árnyalat közlőnevei adnak helyt az áldatlan vitának.

Most ott Ugron ellen, majd itt Eötvös ellen hordanak fel mindent, a mivel politikai erkölcsi tekintetében megbízhatóságát aláshatják, vagy egészen is megsemmisítetik.

Eötvös 28 évvel ezelőtt egy levelet irt Pribék István veszprémi kanonoknak, a mikor még Eötvös Deák-párti képviselőjelölt volt és ezt most úgy reprodukálta az »Alkotmány«, ismeretes klerikális lap, mint örökre kötelező reverszálisa s ebből akarja Eötvöst hitelvesztette tenni. Ebből vette át a »Magyarország« is.

Kérdezze meg a »Magyarország«, mi köze neki az »Alkotmány«-nyal. Mi csak annyit érzünk, hogy magyar közjogi ellenzéki lapnak, ha ugyan ilyen elvet hamisítlanul vall és követ, csak annyi köze lehet klerikális laphoz, hogy annak a független és szabad Magyarországnak eszméivel ellentétben álló elveit elegendő küzd minden erejével, tehát érdek-közösség köztük nem lehet.

Nem szükség nekünk igazolni sem Ugron sem Eötvöst, mindeniknek van a mi feltevésünk szerint annyi erkölcsi ereje és képessége, hogy ha lehetséges tudják is akarják is magukat igazolni. Hanem azigenis szükséges, hogy amennyiben pártunk egyik vagy másik kimagasló alakjának besötétítését egyik vagy másik lap úgy egyoldalul csinálna, hogy csak a vadat adna, de a tisztázó védelmet kizárná, az »audiatur et altera pars« erkölcsi elv rovására, mi eszközüljük azt, hogy ennek elégtételesek.

Közöljük tehát Eötvös Károly nyilatko-

zatát, az Egyetértés után amaz úgynevezett »reverszális«-ra tartozólag.

Nem szükség a levelet nekünk külön reprodukálnunk, mert Eötvös nyilatkozatában meg vannak nevezve az ellene inkriminált pontok, a melyekre tételenként felel s kijelenti hogy bizonyos elveket ma is a szerint vall, amint 28 évvel — tehát Deákpartit — korábban vallotta. Így mondja:

»A tetszvény jogot történelmi alakjában ma is elfogadónak tartom. Én olyan magyar királyra a ki egyúttal osztrák császár, ezt a jogot nem bizom. A mohácsi vész előtt gyakran hasznós volt, azóta mindig káros. Nem is fogadom el se külöynek se közös ügynek még a 67-iki alapon sem. Ezt a jogot csak a felelős magyar kormány és csak törvényhatóságok és bíróságok gyakorolhatják preventív, ha lehet s retorsive ha kell.

A polgári házasságot akkor időszerűtlennek tartottam. Az is volt. Hiszen huszonnégy esztendőnek kellett eltelnie, míg a sor rákerült. Ha a főpapság 1888-tól kezdve meg nem tagadta volna egyházpolitikai törvényekinkről az engedelmességet: ma se volna még komolyan szó a polgári házasságról.

Az egyházi vgyonra néve sohase változtattam hajszálynira se nézetem. Elvenni nem szabad s ott kell hagyni az egyház kezén. »De csak, mint mindig megjegyeztem s a mint elengedhetlennek tartom, azon föltétellel, hogy ezek jövedelmei kizárólag a magyar róm. kath. egyház egyházi és iskolaiszükségleteinek fedezésére fordítsanak.« Így irtam 1872-ben. Ma is ez az igazság. Annyi szegény plébános, kaplán és tanító mellett ma is igazságtalanság, hogy a főpápok évenként százazrek feletti szabadon rendelkezzenek. Őseinknek nem ez volt céljuk az egyházi vagyonnal. De azért ennek elvetését senki sincs, aki elszántabban ellenezné ha valamikor szóba jönne mint én. Nagy nemzeti okok bírnak erre engem.

Az autonómira néve se változtott nézetem. Ma sem tartom törvényhozási ügynek, hanem a római magyar egyház belügyének. Ma is megkövetelem, hogy ez »összhangzatban legyen az állam céljaival s intézményeivel« és hogy más egyházak szabadságát, jogait érdekeit ne érintse.

Ime ezek 1872-iki programbeszédem

nem becsületes hordárokból állott, hanem nyolcz perjelnek vagy priornak nevezett milánói urból, a kiknek élén állott az apát, egyesületüket pedig hivatalosan hordárok apátságának neveztek olyanformán, mintha budapesti veteránok tartanák magukat a veteránok cs. és kir. törzskarának.

Az apát ur nyilvános szereplésekor egyetmást használt az egyházi jelvényekből, a nélkül, hogy nevétségessé tette volna azokat s az olaszok, velük született naivitásuknál fogva a dolgok meg sem ütözköztek, habár az apátság urai czifrábnál-czifrább ruhákban vonultak a nyilvánosság elé.

Mindig álarczban jelentek meg, s kosz-tümjük valósággal álarczosbái volt, párosítva falujokbeli nemzeti viseletükkel. Az apáton és környezetén minden szürke volt az álarcz, a köpeny, a posztócipő, a nagy kalap hasonló képpen, a melyn méternyi hosszú, drága töltek pompáztak, festői, furcsa s egyúttal mulatságos látványt nyújtva. Azonfelül nagy köteny volt elejük köve, a mely arannyal, ezüsttel gazdagon volt bimezve, s tele képletes alakokkal és rajzokkal, a melyek az apátság előkelőségeit: az apátot, a priorokat, kanczellart; a poétát jelképezték. A hátukon pedig zsák, vagy koffer mutatta foglalkozásukat. Álarcaik nem közönséges emberi ábrázatot mutattak, hanem hihetetlenül hihetlenebb, szeszélyes fantáziájú arczokat.

A hordárok apátsága minden esztendőben rendezett fölvonulásokat karnevál idején, más

ünnepies alkalmakkor vagy nyilvános mulatságok idején. Az apát ilyenkor rendeletet bocsátott ki a tagokhoz, a melyben leírta a fölvonulás rendjét, hogy hol gyülekezzenek, milyen utcákon és tereken milyen rendben fognak végig vonulni. A rendeletek a hordárok szülő faluának nyelvjárásán vannak írva s aki alaposan ismeri az olasz nyelvet, annak is becsületesen össze kell magát szednie, hogy valami értelmet olvasson bele abba a nyelvjárásba.

Az 1771. évi kir. hercegi lakodalmi felvonulásra vonatkozó rendelet így kezdődik: Merlin koma, a mi apát urunk parancsára s alá van írva Merlin, az apát, Besbigli, az egyik prior s Usell a kancellar. Világos, hogy mindegyikük alnév s jellemző a milánói hordárok tudományos készültségére, hogy apátjuk Merlincről, a német mitológia ezen híres alakjáról veszi nevét.

A francia forradalom egyéb jó és rossz, mulatságos és szomorú dolog mellett véget vetett a hordárok apátságának is. Utoljára jelent meg Bonaparte Napoleon előtt, mikor diadalmasan bevonult Milánóba. A derék hordárok azután Napoleon császár besorozta a francia hadseregbe, eppuz mint többi olasz alattvalóit s mindörökké elment a kedvük játszó hordárok apátjának, priorjának, kancellarjának, poétájának szerepét.

Vetési.

és levelem lényeges pontjai. Ezeket én 1872-ik évi Karácson ünnep második napjának délutánján Deák Ferencz elé terjesztettem s ő bölcseséggel, komolyan és jóindulattal közölte velem ezekre vonatkozó saját véleményét s bizony az ő véleménye se tért el sokban az enyémtől.

Az elemi oktatásra nézve ma részben más a véleményem. Az egyház kezén ma csak ott hagynám, a hol a magyar nyelvű oktatás föltétlenül biztosítva van. Csakhogy 1872-ben az egyházak még nem álltak szemben a magyar állammal.

Ha az Alkotmány kíváncsi, hogy Eötvös Károly 1872-iki levelére mit szól 1900-ban a vajda imé kíváncsiságnak eleget tettem. De van még egy szavam.

Én 1872-ben Deákpartit voltam s a veszprémi főpapság akkor pártomhoz tartozott. — Most és 24 év óta függetlenségi párti vagyok s a veszprémi főpapság most nem tartozik pártomhoz, de nem követi a régi Deákpartit szabadelvű elveit se. Am csatlakozzék a főpapság most pártomhoz s én jó lélekkel biztosítom, hogy egyházpolitikai kérdésekben jelentékeny engedményekre leszek hajlandó.

Az »Alkotmány« gyögyörködik abban, hogy megjegyyezheti, hogy én valamikor Deákpartit voltam s monsrózusnak nevezi azt a tenyt, hogy most függetlenségi vagyok. Hát bizony az vagyok! Egyre azonban megkérem azt a t. hirlapot. Állítsa össze, hogy gróf Apponyi Albert, e köz isztelekben álló államferfiu 1872 óta hány párton, hány programon hatolt keresztül. Mindjárt nem talál ám ő olyan monsróuzitást az én pártalásomban!

Eötvös Károly.

KÜLFÖLD.

Osztrák tartomány gyűlések. A Reichsrath szünetelése alatt ütesznek a tartománygyűlések. Az alsó-ausztriai tartománygyűlést tegnapelőtt — márcz 26. — nyitották meg. A tartományi marsall melez szavakkal bucsztatta Dummba Miklóst. Azután ház megválasztotta a jegyzőket és több bizottságot.

Grác, márcz. 27. A stíriai tartománygyűlés Grácban szinten megnyitott megalakította a bizottságokat.

A tiroli tartománygyűlés Innsbruckban ugyancsak elkezdett üleszni megalakította a bizottságokat és hitelesítette az időközi választásokat. Welpner képviselő azt indítványozta, hogy 1900-ra és 1901-re a tartománygyűlés 22500 koronát szavazzon meg ipari-lesztési czelokra azzal a feltétellel, hogy az állam résztvesz az iparfejlesztő akcióban.

A háboru.

Még folyton szünetel vagyis a nagy döntésre való készüléssel tölti mindenik fél az időt. Valóban olyanok lehet tartanunk e csendet, mint amilyen a természetben szokta megelőzni a pusztító orkán kitörését. Talán ilyenre gondol a következő távirat is:

New-york. márcz. 26.

Baltimeroiban tegnap a burok érdekében népgyűlés volt, a melyen Montagu White volt követ azt mondta, hogy szó sem lehet róla, hogy a háboru egyhamar véget ér. Olyan események várhatók, amelyek hatalmasba ejtik majd a világot.

Mi lesz akkor, ha a következő táviratban jelzett lépés csakugyan valósu?..

Brüsszel. márcz. 27.

Április elején három tagu bur küldöttség érkezik Nápolyba és innen Németországba és Észak-Amerikába fog utazni, hogy fölaolja Németországnak és az Egyesült államoknak a bur köztársaságok protektorátusát.

Táviratok.

A párisi kiállítás megnyitása.

Páris, márcz. 27. Az Elysée palotában tartott mai minisztertanács a párisi világkiállítás hivatalos megnyitását április 14-ére üzte ki.

Transzvál.

London, márcz. 27. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából 23-iki kelettel: Joubert tábornok Kroonstadtból ideérkezett és reméli, hogy nemsokára visszatérhet Natalba.

HIREK.

* **A mai esküdtzéki tárgyalás.** Erdékes esküdtzéki főtárgyalást tartott a délelőtti folyamán a debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa. A tárgyaláson dr. Székely István elnökölt s Tatay Ferenc és Kolbenhajer Kálmán mint szavazó bírák szerepeltek, Bódi Ferenc egyéki legény bűnügyét tárgyalták, kit halált okozott súlyos testi sértesert helyeztek vád alá. A tényállást a vadlott következőképp adta elő. Mult év november hó 21-én lakodalmi mulatságon volt Domán egyéki lakosnál. Tancz közben egyik társával, Nagy Ferenczel összeszólaikozott. Vadlott kerülni akarván a további kellemetlenségeket, távozott. Alig lépett az utcára, Nagy Ferenc és annak pájtása utána rohantak és minden szó nélkül kétszer fejbe vágták. A megtámadott legény más védőeszköz hiányában elővette bicikliját és azzal a legények felé csapkodott. A másik pillanatban Nagy Ferenc a földre bukott a rögzött meghalt. A bicika szívére találta, a mi rögzött halált idézett elő. A beidézett tanuk azonban mindannyian más és másképen vallanak. Némelyek vádló előadását ismétlik és ez erősítik meg, mások ellenben azt vallják, hogy Bódi kezdte a civakodást s ő okozta a szerencsétlenséget.

Dr. Nagy László kir. alügyész tehát arra való tekintettel, hogy a tanuk folytonos ellenmondásokba elegyodnek melyekből nem lehet a tiszta igazat, a valót kiböngészni, a prt. 336. szakaszának 4. pontja értelmében kéri a tárgyalás elhalasztását s újabb tanuk beidézését indítványozza.

Dr. Balázs Bertalan védő ügyvéd az elhalasztást azon megindokolással, hogy a szemtanuk be vannak idézve, e vallomásukból az igazság kihámozható, az ügyész indítványát ellenzi.

A bíróság hosszas tanácskozás után az esküdtek oly irányu megkérdetetését határozta, szükséges e az ő szempontjukból újabb bizonyító adatok beszerzése vagy nem.

Az esküdtek 1 kivételével nem-mel feleltek. Védő az ilyen való megkérdetetés ellen semmiségi panaszt jelentett be. A bíróság ismét visszavonult a tanácskozásra s ennek eredményét az előadó ekképp hirdette ki. A törvényszék a bizonyítási eljárás hiányos voltát konstatálva a tárgyalás elhalasztását határozta, mikor az iratok a vizsgáló bíróhoz visszatérjesszettek, hogy újabb tanuk beidézésével a vizsgálato: kiegészítve, azokat a vádhatóság-hoz vissza felterjessze. Védő erre semmiségi panasszal élt.

Az egyházkerület igazgatótanácsa fölveszi a pört, bár nem lehetetlen, hogy a fölött kiegyezzenek. — Mint kolozsvári tudósítónk írja, a pöriratnak az az állítása, hogy Radák vallási őrzőgésben seven-

dett, alaptalan. A bárót Erdélyszerte fenkölt gondolkozásu hazafis magyar főurnak ismerték.

* **Ezer korona az ifjuságnak.** A városi tanács tegnapi teljes ülésében elhatározta és a holnapi közgyűlésen javasolni fogja, hogy a város 1000 koronát adjon a debreczeni diákkongresszus céljaira s az erre szükséges nyomtatványok díjtalanul készíttessenek el.

* **A debreczeni g. katolikusok temploma.** A városi tanács tegnapi teljes ülésében foglalkozott a debreczeni g. katolikusok kérelmével, a kik templom helyet kértek a várostól. A tanács ugyan arra az állápontra helyezkedett, mint a javaslatteleire felhívott jog és pénzügyi bizottság s a holnap tartandó városi közgyűlés tagjainak javasolni fogja, hogy a g. katolikusoknak templomépítés céljaira engedtesék át a Szt.-Anna-u. végén álló Bárány csapszék s megfelelő területe.

* **Kereskedők és iparosok figyelmébe.**

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához érkezett leírata szerint a m. kir. kereskedelmi muzeum új szervezeti szabályzatát jóváhagyta. Ezen új szabályzat szerint a muzeum célja es feladata: a hazai termékek kelendőségét előmozdítani, a belföldi fogyasztás figyelmét a hazai termékekre irányítani es a belföldi termékek kivitelével foglalkozó kereskedelem érdekeit szolgálni, a külföldről való behozatalt figyelemmel kísérni s így közvetve a hazai közgazdaság es különösen a hazai ipar fejlesztésére közreműködni. E cél elérésére szolgálják: az állandó kiállítás, időleges szakkialítások a kiviteli mintatár, külföldi képviselőségek es ügynökségek, a tudakozó iroda, a muzeum könyvtára es közleményei, a hazai beszezési források es kiviteli cégek törzskönyve. A muzeum rendelkezésére álló eszközöknek képest úgy magánosoknak, mint hatóságoknak teljes es ingyenesen nyújt felvilágosítást mindazon ügyekben, melyek működése körébe tartoznak, kivéve a külföldi hiteltesítéseket es egyes speciális, a felek kívánságára folyamatba teendő különleges eljárás, melynek tényleges kiadói a muzeumnak megterítendő. Ingyen tájékoztatja a muzeum az üzletkörüket a nagyobb közmunkák felől, a hazai különleges vásárokról es kiállásokról, vasúti díjzabások változásairól, törvények es rendeletek tartalmáról, be es kiviteli vámtelekéről, külföldi cégek megbízhatóságáról es hitelképességéről stb. Az érdekelt kereskedők es iparosok saját érdekkben cselekedzenek, ha a muzeum működését minél gyakrabban veszik igénybe.

* **Esküvő.** Diszes polgári esküvő volt tegnap delutan, Őri Mihály polgartársunk fia, János tartotta egybekelési ünnepét Szentessy János kedves leányával Erzsikevel. A házassághoz a rokonok, barátok es jó ismerősök jó kívánságai fűződnek.

* **Életmentő napszamos.** Izgalmas jelenetnek voltak tanui tegnap reggel a vasúti állomás mentén elterülő csolnakázó tó környékén járókelők. Ercsi Pali 8 éves fiúcska minden felügyelet nélkül a tó partján játszadozott, midőn egyszerre hirtelen megcsuszott es beleesett a vízbe. Az a pár ember, a kit utja éppen arra vezetett, izgatottan nézte a gyermek küzdelmét, de egy sem mert a vízbe ugrani, hogy a halál torkából kiragadjja a kis fiút. Pólik András napszamos utja is a csolnakázó tó mellett vitt el látva a gyermek kétségbeesett küzdelmét, habozás nélkül a vízbe vetette magát s gyorsan kihozta a kis fiút. Pólik a tömegetől kisérvé vitte haza a kis fiút szüleihez, a kik a közeli tégláskertben laknak.

* **Sugár Aranka balesete.** A debreczeni színház volt énekesnőjét Sugár Arankát aki ez időszerint Pesti-lház szabaddkai társulatának primadonnája, súlyos baleset érte tegnap. Mint tudósítónk sürgönyözi, előadás közben könnyű öltözéke lángot fogott az egy szinpad lampától s egyszerre tűzkoszoruban állott a megremült közönség előtt. Mogydöböntő jelenet volt, a közönség rémülve kiáltozott segítségért s a kijaratok felé tödult. Szerencsére a tűzoltók gyorsan letepték róla a lángot ruhát. A színesznő sebei súlyosak, de nem életveszélyesek.

* **A párisi magyar kiállítás történelmi es néprajzi csoportját most rendezik.** Gróf Zichy Jenő a történelmi csoport elnöke es végből tegnap Párisba utazott s napokban Hermann Ottó a néprajzi es ősfogalkozási tárlat rendezője is Párisba megy. Gróf Zichy Jenő két hét mulva tér vissza Budapestre s azután hozzá fog muzeuma rendezéséhez, a melynek épülete már nem sokára tőle alá kerül.

* **Elfogott szerelmespár.** A szegedi rendőrség a temesvári rendőrhatalóság távirati megkeresésére tegnap letartóztatott Szegeden egy szökésben levő házaspárt, amely Temesvárról nagyobb lopás elkövetése után ugrott meg. A szerelmesek, a fiatal Silber Mária es Schwab Lajos beösmerték a lopást, miért visszakisérték őket Temesvárra. Silber Maria ugy látszik viharos multat futott meg, E hó elején érkezett Temesvárra a budapesti rendőrség kényszer utlevelével, a mikor a nagyanyjánál Silber Juliánál elutasolta be magát. Nemsokára nagyanyja elutazott hazuról s helyét a fiatal unoka mellett a szép Schwab Lajos foglalta el, a kivel a leánynak már régebb keletű szerelmi viszonya volt. A szerelme édes napjait azonban tegnapelőtt veszedelem fenyegette: a nagymama hazatérőben volt a portájára. Ekkor a szerelmesek elhatározták, hogy megszöknek. Utravalórl sem sem feledkeztek meg: a lakásból tömördek fehérműt, ágyruhát, onnivalót szedtek össze s azonkívül a szép Lajos számára egy elegáns fekete téli kabátot es teljes tűzoltó egyenruhát. folszereléssel. Aztán szépen összecsomagolva, megszöktek Temesvárról Mikor a nagymama hazatért a lakásába, elszörnyűküdve látta, hogy teljesen kifosztották. A temesvári rendőrségen tüstént jelentést tett a dologról, amely kinyomozta, hogy a szerelmes pár Szegedre szökött. Táviratoztak hát a szegedi rendőrségnek, hogy a szerelmeseket fogja el s kísértesse haza Temesvárra, ami meg is történt.

* **Bántalmazott honvédhuzár-százados.** Nyiregyháza városában sokat beszélnek arról az esetről a mely a minap történt a városi szálló kávéházában. Baumeister Ernő, a szálló bérloje tetteg bántalmazta Lux Ödön honvédhuzár-századost, a kinek föl van kötve a karja es teljesen védtelen volt támadójával szemben. Baumeistert a támadás után provokálni akarták de nem tudtak megtalálni. Eltűnt.

* **A Wenckheim-Radák pör.** Az erdélyi református egyház ellen Wenckheim Krisztina grófnő, Wenckheim Ferenc gróf leánya n-veben nagy örökségi pert indítottak. A pör története a következő: Néhány évvel ezelőt meghalt Radák Adám báró es vagyona egyrészt, mint köteles részt, unokájának Wenckheim Krisztinának hagyta, erdélyi birtokát azonban Teleky József grófra hagyta, aki nőlen ember, de kikötötte, hogy csak akkor kapja meg az örökséget, ha Telekinek fia lesz, aki e'éri a huszadik évét.

Radák erős kalvinista érzésű ember volt, aki azért tagadta ki leányát, mert a katolikus hitre tért át. Később kijelentette, hogy unokájának hater ezer forint apanázst ad, ha református vallásban nevelik. A kis unokát azonban katolikus vallásban nevelték s azért Radák báró csakis a köteles részt hagyta neki. Wenckheim Ferencz gróf most Spie budapesti ügyvéd által pört indított az örökösök ellen, s a következőket mondja:

* Radák vallási örjögésbe szenvedett beszámíthatatlan volt. A végrendelet csak föltételeken szól, és a végrendeletben az örökösök sincs megnevezve. Wenckheim Krisztina még a köteles részt sem kapta ki teljesen.

* **Gyilkos férj.** Vadallati kegyetlenséggel végrehajtott gyilkossági esetről ad hírt turai levelezőnk. Panyák Ádám turai lakos két évvel — dacára annak, hogy életének delén jóval túl volt — nőül vette Benyák Maris fiatal özvegy asszonyt. A házastársak jól éltek együtt, gyermekük is volt. A gyermek születése után azonban elkezdtek utogni: a szomszédok s volt köztük olyan is, aki nyíltan megmondta Panyáknak, hogy mit tartanak feleségéről. Panyák és felesége közt ez időtől kezdve kitört a háboruszkodás, ugyanarra, hogy a verekedések is már napirenden voltak. E hó 24-én este Panyák a kocsimában volt, hol néhány fiatalabb emberre, is találkozt. Beszélgetés közben ezek elkezdtek ismét Panyák családi életét firtatni melynek különben semmi komoly alapja nem volt, inkább csak Panyák bosszantására szolgált. Panyákot ez roppant felzúgatta. Egymás után hozta a bort s látszott rajta, hogy be akar rugni. Éjszaka aztán hazament. Az udvaron magához vett egy éles baltát s a mint a szobába lépett, nekiesett alvó nejének s a n n a k fejét k e t t é hasította. — A vérszomjas szörnyeteg ezzel még nem elégedett meg, hanem a bölcsőben fekvő két hónapos kis gyermekének a fejét is kettéhasította a baltával. Aztán mint a ki a dolgát jól végezte, kezeit megmosta és fölment a padlásra a szénába aludni. A csendőrségnek már kora reggel tudomására jutott az eset s a gyilkos férjet ott fogta el a padláson, hol még akkor is javában horkolt.

* **Összebeszélést nyelvű táviratok szótára.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter annak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához érkezett leirata szerint az összebeszélést nyelvű táviratozó-anál használható nagy nagy szótárnak, mely 1 millió 300 ezer szót fog tartalmazni s 4 kötetből fog állani, első kötete meg jelent. Azt, hogy a szótár használata mely időtől fogva lesz nemcsak mint eddig megengedett és ajánlott, hanem minden forgalomban kö t e l e z ő az összebeszélést nyelvű táviratok szerkesztésénél, az 1901. évben Londonban tartandó nemzetközi távirat-értekezlet fogja meghatározni. E szótárból csupán néhány példány áll még rendelkezésre s az egész mű 80 koronáért az országos posta és távirat-gazdászati hivatalnál Budapestben megrendelhető.

* **Elfogott szökött katona.** Szomorú sors vár szegény Szücs János méntelepi katonára. Megszökött és elfogták. Ugy történt a dolog, hogy Szücs Jánost a békéscsabai méntelephez osztották be, ő pedig Debreczenbe szeretett volna jönni. Kérkezett többször is, de nem engedték. Most aztán gondolt valamit s f. hó 25-én megszökött a kaszárnyából, eljött ide Debreczenbe. Veszére! Mert ide is megjött a körözés, s rendőrségünk

kiváló ügyességű detektive, Vadas Mózes ma d. e. az új Möricz telepon elfogta s nyomban át is adta a hadkiegészítő parancsnokságnak, Szegény Szücs Jánosra most szomorú sors várakozik, azért, mert Debreczenben szeretne volna leélni a gyöngyöletet!

* **Meghívás** a debreczeni ev. ref. egyház árvauügyi bizottsága által 1900. évi márc. hó 30-án d. u. 4 órakor az egyház tanács termében tartandó ü-é-re.

* **A párisi kiállítás és az ipari tulajdon védelme.** A keresk. m. kir. minisztériumnak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához érkezett leirata szerint a párisi kiállítás tartamára az ipari tulajdon védelme céljából alkotott francia törvényjavaslat törvényerőre emelkedett, melynek lényegesebb intézkedései a következők: A fennálló törvények szerint Franciaországban szabadalmazott, de külföldön előállított tárgyak bevitelére kivétlen ha erre vonatkozó különös felhatalmazást nyernek. A fennálló szabadalmi törvény értelmében megszűnik a francia szabadalom, ha a találmány 2 év alatt Franciaországban elő nem állítatik vagy 2 éven keresztül az előállítás szünetel; az új törvény erre nézve olyképp intézkedik, hogy minden ama tárgyak melyek kiállítatnak, úgy tekintessenek, mintha azok a kiállítás tartama alatt Franciaországban előállítottak volna. E rendelkezés a rajzokra és mintákra is alkalmazást nyer. A törvény végre kimondja hogy a kiállított tárgyak tényleg nem, hanem csakis jelképező foglaltatnak le.

* **Az egyleti életből.** A Bikur-Cholim debreczeni betegsegélyző egyesület f. hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlést nagy érdeklődés mellett. Az 1899 évi jelentés és számadatok előterjesztésén, és helyesléssel tudomásul vétetvén, — az elnökségnek és a választmányának a felmentvény megadatott — és R o s e n b e r g elnökök és az egész választmánynak az egyesület fogantatos fejlődése körül szerzett érdemeik elismeréséül jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatott. Ez alkalommal a közgyűlés az egyesület tizéves jubileumának f. évi május 16-án való megünneplését határozván el, jegyző az emlékirat elkészítésére utasított.

* **A telefon előfizetők új névsora.** A távbeszélőt használó közönség körében igen érezhetővé vált a szükség egy új és megbízható telefon névsornak. Az ebben az irányban felszólalók megnyugtatóra biztos forrásból mert értesülésünk alapján közölhetjük, hogy a posta és távirat igazgatóság azonnal kibocsátja az új pontos névsort, melyet az előfizetők törzskönyvét összeállította. Ehhez azonban okvetlenül szükséges, hogy a szétosztott kötelező nyilatkozatok aláírva a helybeli postafőnökséghez mielőbb beküldessenek. Ezt azért is czél szerű megtenni, nehogy a késlekedők állomásai április elsején lesze ahssenek. Több felől hozzánk intézett kérdézősködésekre tudatjuk hogy az új o n n a n belépni akaró telefon előfizetők a kellő felvilágosítást és a kötelező nyilatkozat úrlapját Csath Zsigmond a posta és távirat főnöke től megkaphatják.

* **A magyar királyok leszármazása az első ezredében** című genealogiai munkát készített Grösz Géza debr. festőművész. Az érdekes művet szerkesztőségünkben bemutatta s kiállítja a kollegiumban és a kereskedelmi akadémiában. Az egésze az alakja családfa közöstrzsből három főágra oszló tölgy alakban. A törzs alapján Árpád, a honalapító arca látható; az Árpád hazát, a vegyes házi királyokat és a H a b s b u r g házi királyokat más-más s z i n n e l jelzi az á g a k o n. Az uralkodók arcképei mellett látható tölgy levél a hitvest, a makk a gyermekeket, a buzogány és k o r o n a, a f e l e j d e l e m, illetve a korona örökösöket

jelképezi. Az egymásközötti kapcsolat feltüntetésére a piros vonalakba rajzolt nyilak szolgálnak, míg a magtalanul elhalt uralkodók jelzésére egy egy csonka ág szolgált. A műnek célja a genealógiák szemléleti uton való tanítása s így úgy a tanár mint a tanítvány munkájának könnyítése. Kivánandó lenne, hogy a mű napvilágot látván, mindinkább elterjedjen.

* **Felülfizetések.** A kereskedő ifjak folyó év március hó 3-án tartott táncestélye alkalmával a következő felülfizetések folytak be: Sesztina Lajos, Sesztina János, Augsburgi lézszeszgyár 20—20 korona, Pongrácz Géza 12 korona, Kaszanyitzky Endre, Schraier Elek, id. Kardos László, Hauer Bertalan, öz. Kacsokovics Ivánné, Vester Istvan, báró Josinczy Miklósné 10—10 korona, Csoknyai Jenő 8 kor., Zador Lajos, Bohacs Lajos 7—7 kor., Herczföld Lajos 6 kor., Raics Lajos, Reichmann Armin, b. Walfrum 5—5 korona, Dézsy Lajos, Dary József, Dary Emil, ifj. Gyürky Sándor, Schreiber Karoly, Magyar ezél arugyar, Jubos Gyula, Horczeg Sandor 4—4 kor. Nagy Lajos, Geraby Pal, Lichtritz és Tarsa 3—3 kor. Mayer János, Münch Gusztáv 2—2 korona, összesen 238 korona. Fogadják a szives felülfizetők az egyesület nevében, a rendezőség köszönetét. Vargha László r. b. jegyző,

* **Mösslacher György,** a híres billardművész Berlioból Budapestre érkezett s mutatványait Pénteken este 10 órakor tartja a vaczi-utcai Korona kávéházban.

* **Mester utca végén** a rabkert mellett egy földnyitási föld kertészeti művelésre, két kisebb lakással b e r b e esetleg felesbe k i a d ó.

Fekete Jakab úri divat üzletében (főtér, kistemplom mellett) **feltűnő széptavaszi újdonságok** érkeztek. **Valódi angol, olasz és belföldi kalapok, fehérneműk, chikkes nyakkendők, zsebkendők, férfi és női harisnyák, nap-és esőernyők, karlsbádi cipők, valódi Zachariás-féle férfi és női bőrkezttyük,** nagy választékban, **olcsó s z a b o t t áron.**

Színház.

Tegnap este Mascagni kiváló operáját, a »Paraszt becsület«-et adtak kis számú közönség előtt. K. G a l y a s i Paula Santuzza szerepét énekelte izlással s nagy hatás mellett. F e r e n c z y és K a r a c s, valamint a kar is általában sikerrel működtek közre. Az operát »A miniszter előszobájában« cz. egy felvonásos drámát előzte meg.

Bucsuó színészek. Szintársulatunk távozó tagjai közül ketten: Follinszné és Tóth Elek a jövő héten bucsuznak el a debreczeni közönségtől. Fenyéri és Ferenczy József pedig vasarnaphoz egy hétre a »Vén bakancsos és fia« című népszínműben lépnek fel utoljára.

Eperjes város színügyi bizottsága e hó 25-én tartott ülésében döntött a f. llet, hogy a jövő év januárjával kezdődő színiévadra, mely társulatnak adja a város színházat. A pályázó két színigazgató közül a jelenleg is Eperjesen működő Kiss Pal szintársulata nyerte meg a színházat és pedig 6 szavazattal ellenében. A szintársulattal a közönség meg van elégedve s nagy anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti a komoly törekvésű színigazgatót.

Színházi műsor.

Szerdán, bérlet »A« Hunyadi László, Nagy opera.

Csütörtökön, bérlet »B« Napoleon öcsém. Eredeti bohózat. Irta Rákosi Viktor és dr. Guthy Soma.

Pénteken, bérlet »C« másodsor Napoleon öcsém.

Szombaton, bérlet »A« harmadszor Napoleon öcsém.

Vasárnap délután félhelyárral: A cornevillei harangok.
Este bérlet-zúnetben Locsarekné N. G. kucsufellépteül Telen.

A magyar ipar pártolása.

— A Kereskedelmi Csarnok mozgalma. —

A debreczeni Kereskedelmi Csarnok újabb indított társadalmi mozgalmat a magyar ipar pártolása érdekében. Február 17. egyik választmányi ülésén L ö f k o v i c s Márton dr. ügyvéd a csarnok titkára a következő nagyszabású indítványt terjesztette a választmány elé:

T kintetes választmány!

Országos mozgalom indult meg, melynek célja a hazai ipar támogatása.

Hogy nemzetünk felvirágozása érdekében épen az iparnak fellendítése a legelőször szükség, ezt a negyvenöt év óta tudjuk, érezzük és beismerik meg az agrariusok is. De époly régen tudjuk és époly régen igévé vált, hogy az ipar fellendülését, adott viszonyink között minden mánnál hathatóbban, vagy egyedül hathatósan a magyar társadalom mozdíthatja elő.

A magyar társadalmat ezen erejére, ezen feladatára, ezen kötelességére magánok, testületek, sőt a kormányok is több ízben figyelmeztették. A magyar társadalom a figyelmeztető szót mindig meghallotta, a magyar társadalomban mindig megvolt az akarat kötelességének lehet tenni, s ha ennek dacára a sok kísérletnek mind-ddig csakély, vagy épen semmi eredménye nem volt, ez nem azt bizonyítja, mintha a társadalom gyöngye lenne a küzdelemre, hanem azt, hogy erejét nem tudta kellően felhasználni, hanem azt, hogy erre je kellő módon felhasználására nem tanították meg, részben pedig azt, hogy a külső körülmények is akadályozták erejének felhasználásában, erejének teljes mértékű érvényesítésében.

E pillanatban a magyar társadalom ismét birokra készül szállni azokkal, kik utját állják a magyar ipar fejlesztése folyamatainak.

Soha harcz nem volt igazságosabb!

Megindítása még csak nem is tőlünk ered, ki letünk rá hiva. Soha harcz s különösen a magyar társadalomnak ezen harcza kedvezőbb körülmények között nem kezdett, mert nemcsak hogy nincs mit tartani attól, miszerint külbefolyások a társadalom erejének benitására hassanak, hanem ellenkezőleg társadalmunk küzdelmében bizton számíthat olyan támogatásra, amely erejét megsokszorozza, egy hazafias ügybuzgó és a feladat szentségének tudatától áthatott kormány és különösen annak egyik legbuzgóbb tagja, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur támogatása.

Es ennek dacára mégis sokan vannak, a kik ketelkednek a mostani mozgalom sikerében is, a kik mosolyognak a mit sem eredményező, de szerintük annál több erőt hasztalan fecserítő társadalmi sisiphusi munkán és sokan vannak, a kik épen ezen okból és épen a legjobbjaink közül tartózkodnak a közremunkálástól.

Pedig tek. Választmány, az eddigi balsikerek az igazi hazafit ne csüggeszék el, sőt inkább arra bírják, hogy ő is odaálljon, a hová a kürtök hívják, hogy ő is beleigye az igazságos, a nemzetfelelősséget, a maga összes tapasztalatait, igyekezetét, kintartását és eszméit.

Ismelten jól megfontoltam és teljes meggyőződéssel hirdetem, hogy a siker eddig sem mulott, most sem fog mulni a társadalom erején, egyedül azon mulhat, hogy a társadalom nem fogja tudni erejét kellően felhasználni, hogy a társadalom nem fog rendelkezni kellő eszközökkel, amelyekkel erejének megfelelő súlyt kölcsönözhesen, mert mit ér az őriának kezében a nádszál.

Ebből a meggyőződésből kiindulva az a nézetem, hogy minden magyar hazafinak, minden magyar egyesületnek, mely társadalmi cziókat is szolgál, kötelességében áll öröm-

mel csatlakozni a mozgalomhoz, nemcsak, hanem kötelességében áll a magá hatáskörében tehetségéhez és befolyásához mérten zászlót bontani, toborzani, buzdítani, de főképen azon lenni, hogy a harczban az erők kellőleg érvényesülhessenek, hogy a harczhoz ne hiányozzék a szükséges és czélarányos fegyver.

Tek. Választmány! A fővárosban már toborzának. Egyes vidéki városokból is át-hallatszik hozzánk a riadó. Debreczen sem maradhat tétlen. Debreczennek is mihamarabb meg kell mozdulnia és megis fog mozdulni. Ugy a mint az országos mozgalomnak, ugy a helyi mozgalomnak sikere is a vezetőstől, attól függ, hogy miként tanítják meg a küzdelem erejű kifejtésére, erejű kibaszására. És mert a siker ettől függ, azoknak, a kik magukban a hivatottságot érzik, azoknak kesedelem nélkül az élére kell állniok.

En, tek. Választmány! azt tartom, hogy városunkban a jelen mozgalom vezetői szerepére a Kereskedelmi Csarnok van leginkább hivatva, ugyis mint az egyesülete azoknak, a kik az ipar termékeit a nagy közönség körébe juttatják, ugyis mint az egyesület, a mely magasabb társadalmi czélok kitűzését örekvésének ápolását tette feladatává, ugy is mint egy testület, a mely egyesíti városunknak az ipar, a kereskedelem, a közzgazdaság egyéb tényezőinek köréből a legtehetségesebb, legképzettebb és legbuzgóbb munkásait.

Nem lehet czélom most, mikor még csak az eszmet vettem fel, mindazon részleteket, a melyek agyamban megfordultak, a melyek mind ide tartoznak, a melyek mind rendkívüli fontossággal bírnak, érinteni. — Azokok kifejtésére csak akkor lesz szükség, ha indítványom elfogadjatik.

Nagyon szerettem volna ugyan indítványomban magába mindjárt belefoglalni azokat a fontosak között is a legfontosabbakat és irányító kérdéseket, melyeknek felvetése elkerülhetetlen, mint pl.

hogy a Kereskedelmi Csarnok, amennyiben indítványomat elfogadja, önállólag lépjen-e fel, avagy keresse meg a debreczeni rokonszülötteket és egyéb faktorokat az együttes munkálkodásra.

hogy a mozgalom egyedül a fogyasztó közönség körére szorítkozzék-e avagy pedig a mint ezt én óhajtanám, kiterjeszkedjék egyképen az előállítóra, termelőre, a közvetítőre, vagy kereskedőre és a fogyasztóra, vagyis a nagy közönségre.

hogy beerre azzal, a mivel, tudomásom szerint, mások beérték, hogy a mozgalomnak hivatott, a harczhoz katonákat szerezzenek, vagy pedig egyenlő erővel azon legyenek, hogy a kereskedőt a magyar termelőkkel, a fogyasztót a magyar eredetű termékkel és azokkal a kereskedőkkel vagy termelőkkel megösmertessék, ahol kétségkívül magyar honi készítményt, hazai iparczikket kaphatnak. — Szerény nézetem szerint ugyanis a társadalmi mozgalom sikerének legnagyobb akadályai az e kérdésekben való tájékozatlanság az, hogy a legtöbb esetben sem a kereskedő, sem a fogyasztó nem ismeri az iparczikk eredetét, hogy a legtöbb esetben sem kereskedő, sem fogyasztó nem tudja, hogy a szükséges ipar termék előállítatik-e és milyen minőségben hazánkban.

A legnagyobb sovínista is nem vásárol és nem keres honi terméket, mert azt sem tudja, hogy mi állítatik elő hazánk határain belül, mert a visszaélések által megrendült a bizalom a «honi» jelzésű czikknek eredete iránt, mert a mesterségesen keltett és a külföldről s a jó szomszéd által istápolat hangulat köv tkezteben került és kerül a magyar ipar termékeit abban az alhitben, hogy azok nemcsak alakra kevésbé tetszősek, hanem minőségre nézve silányabbak, arban pedig drágábbak.

Mindezeket és azt a kérdést is mellőzve most, hogy ezen mozgalom körében, amelyek első és legfőbb célja a honi eredetű termék pártolása, mennyiben nyerhet kifejezést és megoldást a helyi érdek, a helyi termelés is-

tapolásának kérdése, következő indítványom elfogadására kérem a tek. Választmányt:

Mondja ki a választmány, hogy a magyar ipar fellendítése czéljából szükségesnek látja a társadalmi mozgalom megindítását Debreczenben is, a mozgalom megindításának mikéntjének megállapítása czéljából küldjön ki Mayer Emil igazgató ur elnökölete alatt egy bizottságot, küldjön ki, azzal az utasítással, hogy a lehető legsürgősebben megalakulva, a jelzett kérdésekben alapos vita után határozzon és indokolt jelentését a választmányhoz sürgősen nyujtsa be.

A választmány a fent közölt indítványt egyhangulag s lelkesedéssel magáévé tette s kiközlött egy bizottságot, hogy ez a bizottság határozzon a legközelebbi teendőik, különösen azon elvek felett, amelyek a mozgalom megindításánál követendők lesznek.

Ez a bizottság e hó 24-én este tartotta első ülését, a melyen a tegnapi számunkban közölt L ö f k o v i c s Márton dr. által előterjesztett indítványt egyhangulag elfogadta.

CSARNOK.

Egygel kevesebb.

— Szerkesztői kép, németből T. J. —

A sétatért számosan látogattak. A közönség tarkán hullamzott ide s tova az árnyekos gesztenyefak a ttt s báj, kecs s szépség és kedvességét meg oly öitözeket látattott, mik ezen főváros jó tarsaságának izlését s lapom uralgó befolyását s elterjedtségét egyként jelezte.

Tan csak ismeri lapomat? A művészet s dívatnak szen elem, év-k előtt alapítam, a legkedvezőbb előjelek között, akkor reméltem polgártársaim magas műveltsége, s erkölcsi emelkedettségében, s ime ah! a szigonyos zöld ruhás istennő, mely az ifju emberfiakra m r első ébredésükkor rájuk mosolyog, s az öregeket meg halalos agyukon is körüi lebegi csodaljak vélem ezen csodát: ő meg nem csalt.

Ifju vállalatom rövid időn örvendetes magasságra gyarapodott, mi igen bátorítólag hatott ream, hogy minden irányban azon csüggedetlen faradtságot s gondot fordítottam rá, mely egy szerkesztőnek, a közönség s irodalom iranti tiszteletből elvitazhatatlan kötelességévé válik.

Sajtszerű, szép érzés, melyet kevesen éreznek oly mértékben, mint egy sokat olvasott elterjedt lap szerkesztője, a tarsaságra befolyással bíró, hangadója, s vezetője lenni, szellemi laktöre s izlésének, nyájas kormány pálcácskával uralni dívatja sorát, s arról meggyőződni mindenkor. Ezen érzet a legdicsőbb virág, mely a szerkesztői élet tövises bokrán hajt s édes illata egynemely kint s fáradságot kárpótol.

Soha sem válik előttem megszokottá, min hidegen tullezni tudják, — mindig ut, ifju, s magas boldogságot árasztva lobog fel lelkemben, s azon boldog kedélyes hangulattal ajándékoz meg, amelyben az egész világot átölelni, s szívünkhez szorítani vágyunk, s neki is juttatni az örömből valamit, mely bensőnket eltölti. Ma is eképpen érzem magam, s szorosabban simultam Roberts barátom karjaiba, s örömteljes megindulással lépdeltem az urak s dámaok csoportjain keresztül, minden lépésnél boldogan emlékeztetvén lapomra. Itt egy művészi nézetet vitattak, melyet nem rég megpendíték, ott szini kritikát, melyről nem régen irtam; bájító leánykák öltözék s kalapokat viseltek, melyeket leleményes dívatárusnóm tanácsára izletesnek mondték s sikerült aczél metszeten bemutaték s ifju urak mozgáltak oly frakkokban, melyeknek formája hasonló képeinkről vetetett.

Tulbaldog voltam e tények észrevételén. Müködésemet igyekeztem, legszebb színben tünt elem. Annak megismerését olvashatni véltem a tömeg arczaín. Oly nyájasan, an-

nyí mo oly s szeretettel látszanak rám tekinteni, mint előbb soha. Az — mint mondani szokás — lelke mélyéig megörvendeztetett, még fokozódott ez öröm a köszöntések, nyájaszisten hozottak által, mi minden oldalról felem özlött s biztosítanak jó akaratokról. Mind ismertem — de nem, nem mindet, egy jó része egészen idegen volt előttem, s ez idegenek nyájas előzékenysége különösképp tűnt föl előttem.

Legfeltűnőbb közte egy magas, karcsú férfi volt, ki évekre nézve nem igen fiatal, de túlmértékével a tűz s mozgékonyaságnak látszott bírnival. Azelőtt soha sem láttam. Tekintete s magatartása éppen úgy árulak el a derek katonát, mint gyenruháját. Azonban ez utóbbi nem a tevékeny, de rokkant harcos volt, ki becsületben pihen hazá s fejedelmért töltött szolgálata érdemében; fényes aczélt díszlett oldalán, s mellén érdemkereszt.

Szeretem ezen keresztet, a becsületet férfít jelzik, s megnyerő, megnyugtató érzést keltenek, egy fokát a tisztelést, s bizalomnak az iránt, ki viseli. Hiszen a becsület a legszébb a legbüszkébb nászkosar (panier) e földön. Méltóagasan fénylik országok s tengererek felett, s üdvözíti az erkölcsöt, mint erkölcsi támpontja. A világ érték kövei mint megörvendetlen mennyiségek serlegének e kosár körül s egy nyelvet beszélnek, — a becsületet — s egy életet élnek — a becsületet — s tetteket viszhangoznak, mik becsület által feltételezettek. Azért tisztelést a becsületrend férfianak, bárhol legyen s éljen ő. Nekem magasan dobog fel szívem, ha jelenlétét gyanitom s örömelemben lüktet a vér ereimben, ha vele érintkezésbe jövök. Ezen tekintetben tűnt fel az említett férfi köszöntése. Szerettem volna közelebbről ismerni. Balján egy magasra felcseperedett kisse bután kinéző ifjú fiú csüngött; egy angyal arcú lányka, könnyen mint sephir lebegett jobbján, de a nagy tolongás igen hamar szét választotta tőle. Robert barátom egy tekintetet vetett hátra, mely nyilván a bájos lányt illeté, ő is tekintett s élénken elpirulva sűtötte le szemét, midőn az övével találkozott. Kérdeztem Robertet ki ő? Ki a fiú? Hogy az öreg ur apja-e? S még több ilyen kérdést, mint az újság vagy sugalmazta, de választ nem kaptam. Robert szórakozott volt. Az angyal arcú lány megzavarta érzékét, csak sóhajtan tudott, nem beszélni. Robert — csakhamar észre kellett vennem — Robert szerelmese volt. Ezen felfedezésem közlésére sem talált választ. Végre kéjtelmetlenül érezte magát oldalomon, s mielőtt észrevettem eltűnt, s a szerelem szemével gyaníthatólag hamar fellelé az ezrek sorában azt az egyet, ki őt szíve égett és ángolt s követé az utakon, melyek előtte jelenléte által megszenteltetének.

Ezek voltak s maradnak, a szerelmesség mindig visszatérő következményei. Hosszas észrevételek tevők róla s egy ideig bolyongtam a sétatéren. Az alatt elsötétült, a sokaság oszladozott. S a tisztas idejében hazatérő városi polgárság urai s hölgyeihez, az én csékelységem is csatlakozók; már a sétatér végén voltam, egy férfi lépett közel hozzám: s megragadta kezem. Egy lámpa fénye megvilágította arcát, a rokkant katonatiszt volt, kit előbb említék, magában, kíséret nélkül állt mellettem, engem megépett közelléte s éppen kérdeni akartam, kit van szerencsém magam előtt látni, s mivel szolgálhatok, mikor nagy hirtelen a kérdéssel állt elő: Ön N. Frigyes? Alig igenem, midőn gyorsan folytatta: «A becsület embere-e Ön?» Ő igen, — de minek e kérdés. — Mikor fogad látogatásokat?

— Minden reggel, — volt válaszom s alig mondám ki, élénk kézzorítás mellett biztosította, hogy nem sokára látjuk egymást.

Nem kevésbé gyorsan tűnt el közlemből, mint beszélt. A sötétség elfedé az irányt, melyet vett, szerzőlött meg voltam lepajve közzeledésén. Mi lehetett az oka? A véletlen, valami becsület kérdésbe sodort vala.

De az nem lehetett, bármint töprengtem nem jutott valami elfogadható ok eszembe. Életemnek utóbbi időben is nyugodt, bekés folyása volt, mi különben eleitől fogva jel-

lemzé — s ha a jó embernek valami párbaj forgott eszébe, úgy valami évedésnek kelle enni a dologban. Avval hamar tisztában voltam s az egész eseményt minél előbb feledni igyekvém. Azonban ez sehoggy sem ment jól, hanem igen rosszul. Akaratom ellen mind újból s újból szemem elé állt a rokkant katonatiszt, mint állt a lámpafénynél előttem s szorító kezem s intéző hozzáim gyors kérdéseit. Ez utóbbi kellemetlen, nyugtalanító érzést hagyott nálam. Avval aludtam el s az álom istene üzé velem pajkos játékit. s titokteljes országából egyik képet s másik után varázslá fel, idegenül s képzeletszerűn, miként azt csak álmodni lehet. Szívőből örültem, mikor az első napsugár ezen fele mes képtárból kivetete. Szabadon fellelegve vidáman bujtam nagyviragu schlafrockomba s egy havanna sivat készíték elfűstölni s nagy kenyelemmel vetém magam a nagy karosszékbe.

Lapom jövő számjának hasábjai feküdtek előttem asztalkámon, kijavítás végett, csakhamar kézhez vevem azokat s ha nem is nagyon kellemes, de a szükséges foglalkozásban, melyet ez nyújtott, elég anyagot s alkalmat lelek a szórakozásra, hogy a tegnapi elfordult felerész kalandó lehető következeiseivel feledhessem. Meglehetősen elváltam mélyedve foglalkozásomban, midőn ajtómon erősen s még erősebben kopogtak.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kivitelünk Szerbiába. A keresk. m. kir. miniszterium a debrecz. és iparkamarához intézett leiratában nyomatékosan utal azon körülményre, hogy gazdasági téren való érvényesülésünk Szerbiában egyrészt üzleti köreinknek a szerb piac iránt tanúsított közönye, másrészt a többi államok és első sorban Németországnak céltudatos versenye következtében mindinkább szűkebb határok közé szorult.

Mig az új szerb iparpártolási törvény által ipari vállalatok létesítésére nyújtott kedvezmények mellett, melyek Németország ipari és pénzügyi körei által is alapításokra széles körben igénybe vétetnek a szerb ipari termelés mindinkább fejlődésnek indul s ily módon Szerbia mindjobban függetleníti magát a külföldtől, addig érdekelt köreink az ezen törekvések által ipari termékeink értékesítésére nézve előálló kedvezőtlenebb helyzet orvoslására gondot alig fordítanak, holott az alkalmas idő még nem mult el, hogy céltudatos és élénkebb tevékenység mellett a szerb fogyasztási piacot magunknak továbbra is biztosítsuk.

Állandó panasz tárgyát képezi, hogy mig egész Szerbiát előzönik a német kereskedelmi utazók, kik lázas tevékenységgel iparkodnak árui részére a szerb piaczon tért hódítani, kereskedelmi köreink utazók kiküldését alig tartják érdemesnek és többé kevésbé lekiismeretlen ügynökökben bíznak meg, kik a dolog természete szerint első sorban saját anyagi hasznukat tartván szem előtt, ritkán fordítanak kellő igyekezetet arra, hogy új üzleti összeköttetéseket teremtsenek, új fogyasztási piacokat kutassanak fel, avagy csak a régi vevőket is megtartsák.

Ugyszintén elszomorító jelenséget képez, hogy üzleti köreink nem követik a külföld és első sorban Németország példáját, mely Szerbiában élénk résztvesz a sok kisebb-nagyobb szállítási üzletekben és ezen czélja elérésére sem pénzt, sem fáradságot nem kímél a vegből, hogy ezen üzletágban eredményt érjen el.

Valóságos esemény számba megy, ha egy magyar cégnek sikerül valamely nagyobb szállítást elnyerni és amennyiben ez be is következik, sok esetben mindennemű nehézségek merülnek fel a fizetési módzatok, avagy a szállítás teljesítése tekintetében.

Miután eminens fontosságu közgazdasági érdekek megkivánják, hogy új piacok megszerzésére is törekedve első sorban régi piacaink megtartására fordítsuk egész tevékeny-

ségünket, minek legelső követelménye az, — hogy hazai kereskedelmi köreink me piaczoikat folytonosan élénk figyelemmel kísérjék, érdekelt köreinknek figyelmükbe ajánjuk, miszerint a jelzett viszonyokat fontosságukhoz mért figyelembe részesítsék, nehogy közömböségünk eredményeképp oly helyzet álljon elő, melyen, ha a kellő időpont elmulasztatot, segíteni többé nem lesz módunkban.

Az állategészségügy államosítására vonatkozó törvényjavaslat a földmívelési miniszteriumban már teljesen elkészült. Mint a Keleti Értesítő jelenti. D a r á o y i Ignác földmívelési miniszter a javaslatot a jövő hét elején befogja mutítani a képviselőháznak.

Üdvözlét a földmívelésügyi miniszternek. A bar-megyei gazdasági egyeslet Lévan márcz. 27-én tartott közgyűlése Daranyi földmívelésügyi miniszternek az ország mezőgazdaságának felvirágzására kiható faradhatatlan működéséért táviratilag üdvözölték.

A székely munkások. Romániában sajtóságos mozgalom észlelhető. A vetések állásáról beérkező jelentések szerint Románia bő termésnek néz elébe s így a nagyobb gazdaságok már most kívánnak gondoskodni kellő mennyiségű munkásokról. Eddigelőleg inkább a székely munkásokat foglalkoztatták a különböző gazdaságokban, mert sehonnán sem kaptak a román nagybirtokosok olcsó és szarény igényű munkásokat, mint éppen a székely földről. Ujabbban azonban a székelyekkel jelenlékenyen versenyeznek a bolgár munkások, kik máris ezerszámra szegődnek Romániába. Nehogy a székelyek az idén is olyan családon menjenek át, mint tavaly, a mikor a rossz termés folytán Romániában munkát nem kaptak, a székelyföldi hatóságok fel fogják hívni a földmívelésügyi miniszterium munkásoközvetítő osztályának vezetését, hogy a magyarországi munkásszükséglet megállapításánál a székelyekre is figyelemmel legyen.

Szerkesztői üzenet.

K. E.-né Ö ngának — Debreczen. A beadv. dolgozat kbol a rövidebb szombaton már megjelnt. — A másik jön. — Aktualitást nem veszti. De egy tollból származó munkát nagyon közel egymáshoz azért is nem szoktunk közölni, mert a változatosságnak art. — A most küldött dolgozatok közül «A fekete gölya» természetrajzi folyóira ba való. «A közlekedésről» című hosszabb munka érdekes tanulmány volna, de a 4-ik oldalon talán hibás lapszámjegyzés miatt, rendkívül folytonosság-hiány van. — Ezért nem közölhetjük.

S . . . . i Sándor. Hogy Gyöngyösi K. Viktor műszaki felügyelő járt e Japánban, azt kérdezn is felesleges. Tárthatott volna e különben a Kossuth utcába torkolló Burgondia utcában oly szép szabad előadást a gesa gimnázium fokozatos fejlesztéséről?

Don Cézár. A milánói skála színháznál barátunk John Nobody (K . . . . ra Janos) tud felvilágosítást adni. Ő ugyanis álmban már járt ott. De mert elszokta veszíteni emlékező tehetségét es most azt képzeli, hogy tényleg járt ott.

Előnyösen ismert kítőgyártmányu

stiriai lódent

divat kelméket, fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre, szállít:

Kastner és Öhler cég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levéloriték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.